

18.06.2012

OIKEUSMINISTERIÖLLE

Asia Pirkanmaan käräjäoikeuden lausunto sanavapausrikokset, vainoaminen ja viestintärauhan rikkominen -työryhmän mietinnöstä

Viite Oikeusministeriön lausuntopyyntö 3.5.2012 (OM 16/41/2011)

Oikeusministeriö on pyytänyt Pirkanmaan käräjäoikeuden lausuntoa työryhmämietinnöstä Sanavapausrikokset, vainoaminen ja viestintärauhan rikkominen (Mietintöjä ja lausuntoja 24/2012). Käräjäoikeus lausuu mietinnöstä seuraavaa:

Esityksellä on ilmaisuvapauteen liittyvien rikosten osalta pyrkimyksenä saattaa rikoslain säännökset sellaisiksi, että niiden soveltaminen olisi linjassa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen (EIT) ratkaisukäytännön kanssa. Käräjäoikeus pitää tavoitetta erittäin kannatettavana.

Ottaen huomioon, että EIT:n oikeuskäytäntö elää jatkuvasti, käräjäoikeus pitää perusteltuna muotoilla työryhmän mietinnössä esitetyllä tavalla kunnianloukkausta ja yksityiselämää loukkaavan tiedon levittämistä koskevien pykälien uudet rajoituslausekkeet siten, että lausekkeessa ilmaistaan sellaisia keskeisiä näkökohtia, joihin EIT on ratkaisukäytännössään kiinnittänyt huomiota ja joiden pohjalta lausuman esittämisen hyväksyttävyyttä arvioidaan.

Työryhmän mietinnössä esitetyt vainoamisen ja viestintärauhan rikkomista koskevat uudet säännökset ovat perusteltuja. Vaikka säännösten tarkoittama menettely on jo osin kriminalisoitu voimassa olevassa lainsäädännössä, kriminalisointi ei ole täydellistä. Myöskään lähestymiskiello ei kaikissa tilanteissa tarjoa riittävän nopeaa suojaa häiritsemistä vastaan. Lähestymiskiellon määrääminen edellyttää, että häiritsijä tavoitetaan tiedoksiantoa varten. Häiritsijän välttellessä tiedoksiantoa, hän voi nykytilanteessa jatkaa häirintää ilman sanktiota.

Esityksen vainoamista ja viestintärauhan rikkomista koskevat pykälät voivat jossain tapauksissa johtaa siihen, että sama asia käsitellään ensin lähestymiskiellon määräämistä koskevana asiana ja myöhemmin, esitutinnan ja syyteharkinnan valmistuttua, rikosasiana. Tällä ei liene kuitenkaan merkittävää vaikutusta tuomioistuinten työmäärän kasvuun.

Käräjäoikeuden lausunnon on valmistellut käräjätuomari Juha Sivula.